

Dědic Přemyslovců

Jestliže Václav/Karel měl po otci vznešené předky, nejinak tomu bylo i z matčiny strany. Jeho matka, Eliška Přemyslovna, byla dcerou českého krále Václava II. (1271–1305), a tedy vnučkou „krále železného a zlatého“, Přemysla Otakara II. a Kunhuty Uherské. Postupujeme-li v rodokmenu zpět do dalších generací, našli bychom tu i další slavná jména těch, kdo byli Karlovými předky: například Břetislav I. († 1055), známý únosem krásné Jitky z kláštera ve Schweinfurtu, nebo Vladislav II. († 1174), účastník II. křížové výpravy. Samozřejmě bychom mohli pokračovat zpět až k Boleslavu Ukrutnému či mýtickým předkům Libuši a Přemyslovi, povolánému k vládě od pluhu, k jehož tradici se pozdější král a císař Karel IV. výslovně hlásil.

Václav II., ač měl krušné dětství spojené i s vězněním na Bezdězu, se jako král stal jedním z nejmocnějších v Evropě. Opatrnou, ale promyšlenou politikou po boku silného rodu Habsburků – na římském trůně seděli postupně otec a bratr jeho ženy Guty – dokázal království zotavit po sérii válek a hladomorů, bohatství mu přinesla nově objevená ložiska stříbra u Kutné Hory. Pro ni Václav vydal horní (= hornický) zákoník a od roku 1300 začal razit nové peníze, pražské groše. A ačkoli se nikdy nenaučil číst, dokonce skládal milostné básně. Roku 1300 s rukou druhé ženy Elišky Rejčky získal i nárok na Polsko, kdy byl také korunován. Pro svého syna Václava III. se pokoušel, se střídavými úspěchy,

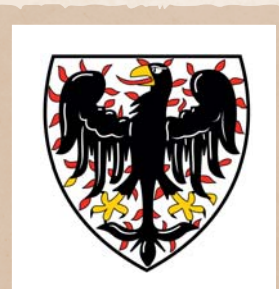
▲ Poslední Přemyslovci (Přemysl Otakar II., Václav II., Václav III.) v rukopise Zbraslavské kroniky

z děvčátek čtyři; Anna byla provdána za Jindřicha Korutanského, Markéta a Anežka za knížata ve Slezsku. Dědičkou Čech (a v době, kdy se jednalo o sňatku, jedinou zletilou a svobodnou) se tak stala Eliška Přemyslovna, přes níž se pak stal nadějí pro český lid a dědicem přemyslovské tradice její prvorozený syn – Václav neboli Karel IV.

získat i uherský trůn. Ubránil se válečnému tažení Albrechta Habsburského; než ale mohl tohoto úspěchu využít, zemřel roku 1305 zřejmě na tuberkulózu. Ačkoli Václav II. měl s dvěma manželkami – Gutou Habsburskou a Eliškou Rejčkou – celkem 11 dětí, dospělosti se dožilo jen minimum z nich. Ze čtyř synů přežil jediný,

Václav III.

▲ Erb rodu Přemyslovců

▲ Pražský groš Václava II.